

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

1.1 Vandmiljøplan II

Formålet med lovforslaget er at sikre retsgrundlaget for iværksættelse af de initiativer til begrænsning af udledning af kvælstof, som er indeholdt i regeringens aftale med SF, V, K og CD om Vandmiljøplan II af 17. februar 1998 på områder, hvor der ikke i forvejen er det fornødne lovgrundlag.

Vandmiljøplan II (se bilag 1) er en opfølgning af indsatsen for at forbedre vandmiljøet, som begyndte med vedtagelsen af Vandmiljøplanen i 1987. Den miljømæssige målsætning i Vandmiljøplan I fastholdes. Nærværende lovforslag skal medvirke til at nå målet fra 1987 om at reducere markbidraget med 100.000 tons kvælstof. Lovforslaget skal ligeledes medvirke til at sikre, at Danmark gennemfører EU's nitratdirektiv, se herom nedenfor pkt. 1.2.

Det er målet i Vandmiljøplan II (VMP II), at nitratudledningen fra landbrugsarealerne reduceres med yderligere ca. 37.000 tons, jf. VMP II-aftalens punkt 1. Planens hovedinitiativer omfatter:

- generel reduktion af gødningstilførslen,
- bedre udnyttelse af næringsstoffressourcerne,
- øgede bevillinger til naturgenopretning, herunder genopretning af vådområder, skovrejsning, økologisk landbrug og til anden miljøvenlig landbrugsdrift.

Det er således centralt i VMP II, at normerne for kvælstoftilførsel sænkes med 10% fra august 1998. Der er tale om en 10%-reduktion set i forhold til det driftsøkonomisk optimale niveau, som er grundlaget for den nuværende norm. Der vil endvidere blive fastsat regler om bøde på forbrug af kvælstofgødning ud over de sænkede normer.

Kravet til udnyttelse af kvælstofindholdet i husdyrgødningen vil blive forøget med 10% frem til 2002. På baggrund af den i VMP II-aftalen indeholdte midtvejsvurdering vil kravet blive sat yderligere op, hvis det er teknisk muligt, og hvis det er nødvendigt for at nå den forventede reduktion af udvaskningen.

Derudover indebærer VMP II-aftalen en justering af harmonikravene, og der indeholdes et krav om, at der på 6% af bedrifternes omdriftsareal sås en græs-efterafgrøde, som etableres i en kornafgrøde om foråret. Sidstnævnte vil medvirke til, at kvælstof opsamles efter høst og herigennem medvirke til at dække det kommende års kvælstofbehov.

Endvidere indebærer aftalen, at der skal bruges tæt ved 500 mill. kr. årligt i seks år til genopretning af 16.000 ha vådområder, 20.000 ha skovrejsning, til omlægning af 170.000 ha til økologisk jordbrug og til aftaler om miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger på 88.000 ha.

Ved nærværende lovforslag præciseres hjemlen til at justere harmonikravene, og der sikres hjemmel til at kunne genoprette vådområder i det omfang, der er forudsat i VMP II-aftalen. Lovforslaget skal endvidere ses i sammenhæng med de nedenfor nævnte lovforslag, der tillige vedrører udmøntningen af VMP II-aftalen.

Fødevareministeren fremsætter et lovforslag om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (L 58), der skal sikre det hjemmelsmæssige grundlag for VMP II-aftalens foranstaltninger vedrørende henholdsvis skærpede krav til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødningen, krav om 6% græs-efterafgrøder og nedsættelse af normerne for tilførsel af kvælstof, se aftalens pkt. 1 og bilaget til aftalen, s. 3 og 4.

Skatteministerens fremsætter et lovforslag om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m. (L 67), hvorved der lægges afgift på salg af kvælstofgødning til anvendelse udenfor det gødningsregnskabspligtige jordbrug, jf. aftalens pkt. 4.

Miljø- og energiministerens fremsætter samtidig med nærværende lovforslag et lovforslag om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning (L 56) hvorved bl.a. sikres det fornødne lovgrundlag til den del af VMP II-aftalen, der vedrører regionale foranstaltninger, se hertil bilaget til aftalen, s. 4. Lovforslaget indeholder således bestemmelser om, at regionplanerne fremover skal indeholde en udpegning af følsomme indvinding-